NATURA ŞI OMUL

Anul II • Nr.2 • ianuarie 2001 • 8 pagini • Publicaţie editată de Muzeul Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

Prin trecut, spre viitor

Muzeele păstrează şi valorifică selectiv tot ceea ce omenirea a produs de-a lungul timpului, sub raportul culturii materiale şi al manifestărilor spirituale.

"Trăim sfârşitul unei mari epoci şi este necesar să ne întoarcem înapoi la începutul tuturor lucrurilor şi să regăsim ce s-a pierdut..." spunea genialul sculptor român Constantin Brâncuşi. Muzeul Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova oferă cadrul în care poate avea loc această regresie în timp, fiind totodată o bază informaţională şi educaţională, în vederea pregătirii generaţiei actuale şi viitoare.

Mai ales acum, la început de an, deceniu, secol şi mileniu, avem misiunea de a conserva valorile trecutului, de a trăi cu demnitate şi responsabilitate prezentul, pentru a pregăti aşa cum se cuvine viitorul.

Dorinţa noastră de a fi cât mai aproape de publicul larg s-a materializat şi în recenta apariţie a revistei lunare "NATURA ŞI OMUL".

Prin această publicaţie, dorim să transmitem nu numai informaţie, ci şi un mesaj de dragoste faţă de om şi natură, faţă de întreaga Creaţie, pentru că viitorul nu se poate clădi decât prin iubire.

Emilia IANCU, Director al
Muzeului de Ştiinţele Naturii Prahova

ROMÂNIA MILENIULUI III

pagina 6

S.O.S. NATURA

FLOAREA DE COLŢI

pagina 5

MIRACOLELE NATURII

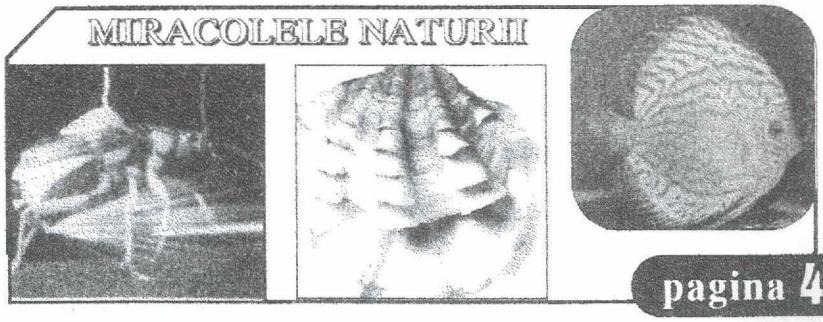

pagina 4

FARMACIA VERDE

Sunătoarea

Sunătoarea, cunoscută şi sub numele de Pojarniţă, este o plantă medicinală folosită încă din antichitate de poporul român.

În terapeutică se utilizează tulpinile florifere (părţile terminale), când au boboci şi flori, şi se recoltează în zile însorite, după ce s-a ridicat roua. Creşte prin fâneţe uscate, pe coline aride şi răzoare.

urmare în pagina 2

https://biblioteca-digitala.ro

FARMACIA VERDE

continuare din pagina 1

Sunătoarea

(Hypericum Perforatum L.)

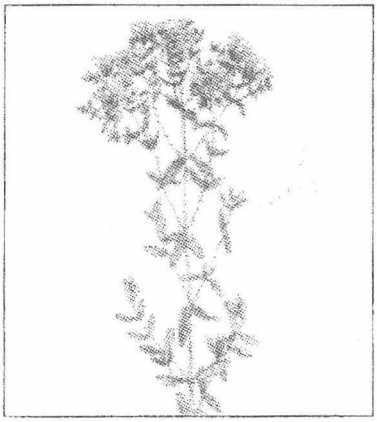

Intern, se administrează sub formă de infuzie în caz de tuse, răceli, dureri de stomac, colite, diaree şi colecistopatii, boli de ficat şi rinichi. Infuzia mai are acţiune antiseptică, astringentă şi cicatrizantă; antiimflamatoare, vasodilatatoare şi hipotensivă, precum şi în ameliorarea unor stări psihice patologice.

Extern se foloseşte în gargarisme (în inflamaţiile gingiilor).

Decoctul (fiertura) se dă contra herniei, afecţiunilor interne cu crize acute şi a leucoreei. Sunătoarea (decoct) se pune în baia copiilor cu eczeme. Maceratul în ulei se obţine din 20 de grame de sunătoare mărunţită în 200 ml ulei de floarea soarelui, timp de patru săptămâni, şi se foloseşte intern în boli de ficat şi ulcere gastrice (sub formă de picături); extern, e utilizată ca cicatrizant în vindecarea rănilor şi arsurilor. Cataplasma se foloseşte în arsuri, răni şi lumbago.

Sunătoarea intră în compoziţia multor ceaiuri combinate: calmant în caz de insomnii; afecţiuni biliare şi renale; bronşitic; hemoroidal; anticolitic , gastric, hepatic.

Viorica RUSU

Horoscop floral

Tătăneasa

Symphytum officinale

(22.12-19.01)

Corespunde zodiei Capricorn.

Oamenii "tătăneasă" dau impresia că sunt foarte misterioşi. Asta deoarece ştiu foarte bine să aibă grijă de ei şi de viaţa lor. Sunt încăpăţânaţi şi răbdători. Foarte ambiţioşi, nu precupeţesc nici un efort pentru a-şi atinge scopurile. Foarte muncitori, obţin multe succese. Munca este pasiunea lor şi renunţă la orice pentru ea. Sunt serioşi, dar nu sunt plictisitori. Toată viaţa învaţă şi fac asta cu plăcere. Sunt buni prieteni şi părinţi. Uneori sunt prea grijulii, dar în compania lor te vei simţi întotdeauna în siguranţă. În medicina populară, tătăneasa este considerată ca o plantă făcătoare de minuni, deoarece are multe calităţi curative.

Este o plantă comună, adesea creşte în grădini şi este greu de distrus. În scopuri curative se folosesc rădăcinile plantei.

Plante pentru sănătate...

Ameţeli

(cu slăbirea memoriei şi a puterii de concentrare)

Flori de arnică (Arnica Montana) - **5g**; **Coada şoricelului** (Achillea Millefolium) - **25g**; **Sunătoare** (Hypericum Perforatum) - **50g.**

Ingredientele se amestecă în cantităţile indicate. Peste o linguriţă de amestec se toarnă o cană cu apă clocotită şi se lasă să stea 5 minute. Se strecoară. Se beau zilnic două-trei căni de ceai cald.

... şi gătite în bucate

Supă lioneză de ceapă

600g de ceapă, 2 linguri de făină, un pahar de smântână, un pahar de lapte, 80g de unt, sare, pătrunjel, piper, chimen.

Ceapa curăţată, spălată şi tăiată fideluţă, se călеşte în untul bine încins. Când s-a muiat, se adaugă făina, care se stinge cu lapte. Se toarnă totul într-un vas cu 2l de apă clocotită şi se lasă la foc domol, 20 de minute. Se adaugă chimenul, sarea, piperul şi se mai dă în câteva clocote, 5 minute. Se drege cu smântână, iar când se serveşte, se adaugă pătrunjel tăiat mărunt.

https://biblioteca-digitala.ro

Galeria oamenilor de ştiinţă

Ioan CANTACUZINO (1863-1934)

Microbiolog, imunolog, epidemiolog, organizator sanitar şi animator cultural român. Profesor universitar la Iaşi şi Bucureşti. Membru al Academiei Române. Fondatorul şcolii româneşti de imunologie şi patologie experimentală. Iniţiator şi conducător (1913) al marii experienţe româneşti de vaccinare antiholerică de masă în focarele infecţioase. A înfiinţat institutul bucureştean de micro-biologie, epidemiologie şi parazitologie care îi poartă numele (1921). Este unul dintre organizatorii luptei antituberculoase în România.

Doi prieteni de-o viaţă: Jules Bordet şi Ioan Cantacuzino, la Institutul Pasteur din Paris, în 1895.

Jules Jean Baptiste Vincent BORDET (1870-1961)

Medic, bacteriolog şi imunolog belgian. Profesor Universitar la Bruxelles. A descoperit, împreună cu O. Gengou, reacţia de fixare a complementului, utilizată apoi la depistarea sifilisului (reacţia Bordet-Wasswermann), şi agentul etiologic al tusei convulsive.

A pus în evidenţă, împreună cu M. Ciuca, capacitatea unor bacterii de a produce spontan fagi (1921), fenomen pe care se întemeiază lizogenia.

A obţinut Premiul Nobel pentru fiziologie şi medicină (1919).

OMUL şi PEŞTERA

"Mitul peşterii"

În mitologia greacă, peşterile ocupă un loc de seamă. Legenda spune că în peştera de la Lassiti din insula Creta s-a născut Zeus. Într-o peşteră submarină a crescut şi zeul Hefaistos, fiul lui Zeus şi al Herei. În peşteri sălăşluiau tot felul de vietăţi supranaturale: naiadele, nimfele şi satirii. Celebră este şi peştera nimfei Calipso, în care Ulise a fost ţinut prizonier timp de şapte ani. Zeul ocrotitor al naturii, Pan, locuia tot într-o peşteră, ca şi înţeleptul centaur Chiron. De multe ori se credea că în peşteri locuiesc şi spirite înspăimântătoare, care aduc nenorociri, şi tot printr-o peşteră era intrarea în infern. Să nu uităm cel mai celebru oracol al antichităţii, cel de la Delfi, unde se zice că zeul Apolo ucisese pe înfricoşătorul piton. În peştera în care trăise şi fusese îngropat balaurul, venea spiritul zeului şi făcea profeţii prin gura unei tinere, numita Pitia.

Platon (428-348 î.e.n.), vrând să demonstreze imposibilitatea oamenilor de a cunoaşte realitatea lumii înconjurătoare, spunea că noi percepem lumea ca şi cum am sta într-o peşteră cu spatele la intrare, şi din tot ce se întâmplă afară, nu vedem decât umbrele proiectate pe fundalul peşterii. Această comparaţie, scumpă tuturor filozofilor idealişti ulteriori, a intrat în istoria filozofiei sub numele de "mitul peşterii".

Grecii foloseau peşterile verticale, aşa-numitele avene, pentru a-i arunca în ele pe condamnaţi şi prizonierii de război. Se spune că generalul messenian Aristomenes, făcut prizonier de către spartani, a fost aruncat, împreună cu alţi 50 de tovarăşi de arme, în adâncul peşterii Ceades. Acesta s-a salvat prinzând o vulpe de coadă, care a fugit speriată şi l-a condus la o crăpătură care comunică cu suprafaţa pamântului, prin vizuina vulpii.

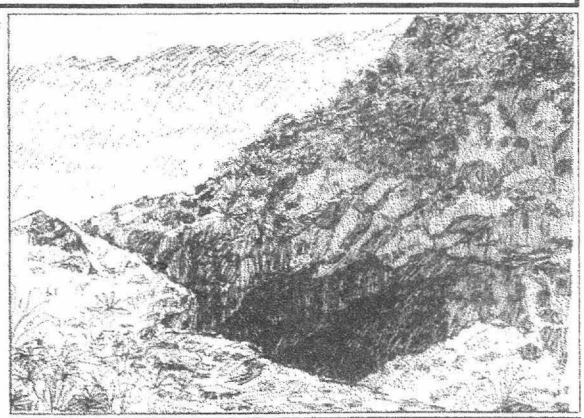

Intrarea în peştera de la Lassiti, unde s-a născut Zeus.

R.M.

https://biblioteca-digitala.ro

• miracolele naturii • curiozităţi • miracolele naturii • curiozităţi • miracolele naturii •

Atenţie... se trage!

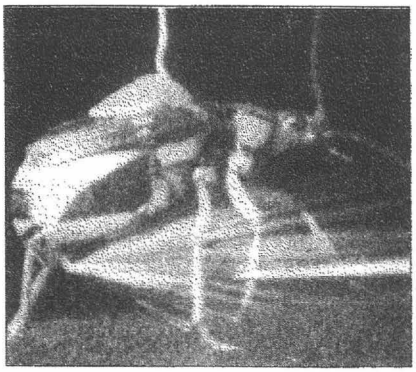

Vietăţile cele mai numeroase sunt artropodele, animale nevertebrate răspândite în toate mediile planetei noastre.

Dintre artropode, cel mai des ne întâlnim cu gândacii (coleopterele), adevăraţi artizani ai camuflajului şi ai mijloacelor de apărare.

Un exemplu concludent în acest sens este gândacul bombardier (Brachinus sp.), care are o armă de apărare foarte interesantă.

Când este atacat pulverizează de la distanţă către inamic o substanţă chimică numită chinonă, care irită tegumentul agresorului.

Chinona produsă este eliminată printr-un orificiu situat la capătul abdomenului, iar prin mişcarea capătului abdominal lichidul poate fi pulverizat în două direcţii, frontal şi dorsal, cu o remarcabilă acurateţe.

Ecaterina ŞERBAN

Peştele disc

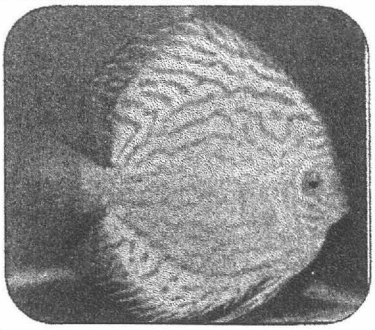

Regele peştilor tropicali este peştele disc (Symphysodon discus), unul dintre cei mai rari şi mai frumoşi peşti de acvariu. Este originar din regiunea Amazonului, şi poate fi admirat acum şi la Acvariul din Ploieşti al Muzeului de Ştiinţele Naturii Prahova.

Datorită coloritului splendid al corpului şi înotătoarelor, care sunt galben-albăstrui şi tivite cu roşu, acest peşte în formă de disc este elegant, misterios şi deosebit de atrăgător.

Gina GOLIŞESCHI

Scoica uriaşă

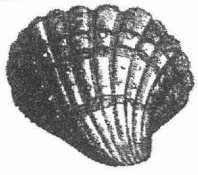

Lumea subacvatică este recunoscută prin frumuseţea magică şi diversitatea de formă şi culoare. Pe lângă "castele" de piatră împodobite cu ierburi şi corali, se unduiesc vietăţi tăcute, care desăvârşesc mirajul lumii apelor.

Dintre uriaşii statornici ce populează această lume minunată, se remarcă scoicile din genul TRIDACNA, pe care le întâlnim în Oceanul Pacific şi Oceanul Indian, zone sărace în hrană.

Sunt specii cu o cochilie foarte mare, de 1,5 m lungime, care poate ajunge la 250 kg, corpul moale fiind de 10 kg.

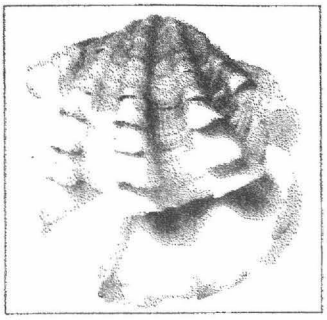

Putem spune că "e pe dos" faţă de suratele ei bivalve: poziţia ei este cu deschiderea valvelor în sus, pe când restul bivalvelor au deschiderea în jos (Cardidae) sau orizontală (Pecten).

Pe măsură ce creşte, corpul său se torsionează cu 180 grade. În această poziţie nu se mai poate deplasa, piciorul este redus, iar cochilia rămâne prinsă în masa rocii coraliere, în care s-a fixat de la început larva ei. Din această cauză este aproape imposibil de scos din reciful de coral.

Tridacna conţine în ţesuturile ei, mai ales în cele de la exterior, o mulţime de alge microscopice din grupa dinoflagelatelor. Între scoică şi grupul algelor se stabileşte o relaţie de simbioză: scoica furnizează dioxid de carbon, săruri de azot şi fosfaţi necesare algelor, iar alga furnizează oxigen, glucoză şi aminoacizi.

Pentru a-şi putea îndeplini rolul, alga are nevoie de o mare cantitate de lumină, de aceea scoica stă cu cochilia deschisă în bătaia soarelui, valvele închizându-se rar.

Corina MIHAI

https://biblioteca-digitala.ro

Monumentele naturii sau elementele naturale marcante sunt entităţi naturale de importanţă naţională reprezentate prin specii de plante şi animale rare ameninţate cu dispariţia, arbori seculari, formaţiuni geologice, geomorfologice şi paleontologice cu valoare estetică, ştiinţifică şi cultural-educativă.

Monumentele naturii ocupă suprafeţe mici şi foarte mici, uneori de numai câţiva metri pătraţi.

S.O.S. NATURA

FLOAREA DE COLŢI

Leontopodium alpinum (L.)Cass

Familia Asteraceae

Alte denumiri: albumiţă, floarea reginei, siminic, steluţe de munte.

Albumiţele sunt simbolul munţilor.

În munţii calcaroşi, pe pajiştile de pe versanţii abrupţi şi însoriţi, pe stâncării şi cleanţuri prăpăstioase, prin locuri de neumblat, îşi ţes ademenirile lor pufoase.

Retrase în sălbăticie, gingaşele podoabe ale muntelui nu ies în evidenţă prin înălţimea lor, care este cuprinsă între 5 şi 20 de centimetri.

Prigonite de lăcomia mâinilor, stelele albumiţelor s-au înălţat mereu, refugiindu-se spre cele mai inaccesibile locuri.

Reţineţi un amănunt: florile lor sunt micile ghemotoace galben-verzui din centru.

Presupusele petale sunt doar frunze transformate.

Suntem datori să nu le tulburăm fragila existenţă şi să le ocrotim, pentru a putea fi păstrate în covorul vegetal ce îmbracă pământul.

Zone de răspândire:

Munţii Carpaţi (Bucegi, Maramureş, Rarău, Rodnei, Bistriţei, Ceahlău, Giurgeu, Hăşmaş, Vrancei, Ciucaş, Făgăraş, Căpăţânii, Retezat, Ţarcu, Godeanu, Bihor, Cozia), Abruzzi, Alpi, Balcani, Pirinei, Asia Centrală şi de Est.

Specie declarată monument al naturii prin:

J.C.M. nr.148/1931

Decret Lege nr.237/1950.

Cristina CRISTEA

Floare de colţi

Tu, ce creşti pe culmi înalte,
Eşti minunea dintr-o salbă
A comorilor aparte..
Floare rară, floare albă,
Steaua mea din sfere-nalte !

Pe un pisc golaş răsare,
Mirosind a primăvară,
Picătura mea de soare.
Floare albă, floare rară,
De ce fugi de lume, oare ?

Roxana MANOLACHE

https://biblioteca-digitala.ro

ROMÂNIA MILENIULUI III

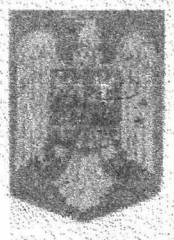

A început un nou mileniu. După două mii de ani de la naşterea Mântuitorului, ne aflăm încă la răscruce de drumuri. Suntem dezorientaţi şi nu ştim care este Calea pe care trebuie să mergem.

România e o ţară mică din punct de vedere geografic, dar mare prin poporul său. Ca prin minune, chiar de pe aceste meleaguri neluate în seamă, s-au ridicat mereu conducători precum Ştefan cel Mare, Mircea cel Bătrân, Mihai Viteazul, care au uimit întreaga lume prin faptele lor de vitejie. "Cu Dumnezeu înainte!" şi o oaste mică îi învingeau pe toţi cei care cutezau să se apropie de pământul sfânt al ţării lor.

Spiritul poporului român există şi aşteaptă doar să fie trezit. Nu suntem un neam care să se lase călcat în picioare. Copii, redescoperiţi istoria României şi învăţaţi din credinţa şi dragostea de ţară a strămoşilor voştri! Sunt destule cărţi în biblioteci care să vă astâmpere setea de cunoaştere. Aşa ne vom da seama că avem de ce să fim mândri că suntem români şi nu vom mai tânji după comorile străinătăţii. Adevărata bogăţie este pământul românesc şi sufletul curat al acestui neam binecuvântat de Dumnezeu.

Oare ce este mai grav în zilele noastre: lipsa de credinţă şi de iubire de neam, minciunile şi interesele meschine ale unora dintre oamenii politici, sau nemulţumirea unui întreg popor?

Un călugăr spunea în aceste vremuri tulburi, către oamenii ce veneau să i se plângă şi să-i ceară sfatul: "**Nemulţumirea este cel mai mare păcat, de la care vin toate nenorocirile. Dacă eşti cu Dumnezeu, eşti fericit şi mulţumit oriunde ai fi, chiar dacă eşti în închisoare sau nu ai ce mânca. Dacă ai credinţă, Dumnezeu nu te lasă. Ţara noastră este grădina Maicii Domnului şi noi suntem florile ei**".

Este adevărat. Speranţa şi credinţa nimeni nu ni le poate lua. Cuvântul ROMÂNIA, anagramat este OM ÎN RAI. Oare ar fi posibil? Depinde de noi.

Roxana MANOLACHE

Lumina

Nu cu ajutorul unei seminţe
aşezată pe tâmplă
chemăm lumina la noi.

Nu cu iarba sângerândă
sau frunza albă
ce rosteşte mii de nume necunoscute
în vânt.

Nu cu poemele tale
ce se ţin departe
de străzile pline de oameni,
nu cu provinciile singurătăţii
nici cu oraşele aşezate
după o lege străină,
sau cu periferiile
inundate de buruieni.

Lumina apare acolo
unde aude că lupţi
împotriva ninsorilor
spre a nu desfigura
formele calde ale iubirii.

Victor PETRESCU MĂRGEAN

https://biblioteca-digitala.ro

MUZEUL JUDEȚEAN DE ȘTIINȚELE NATURII PRAHOVA

- se prezintă -

MUZEUL OMULUI -PLOIEŞTI - (II)

Muzeul Omului din Ploieşti reuneşte cele mai importante aspecte ale biologiei umane: antropogeneză-antropologie, rase umane şi subrasele populaţiei româneşti, anatomie şi fiziologie, genetică, ecologie, demografie, ocrotirea naturii, ecosisteme antropice din România. Puteţi afla aceste informaţii vizitând expoziţiile permanente şi temporare, sau participând la simpozioane şi cursuri. Muzeul poate fi vizitat zilnic între orele 9.00-17.00, în afara zilei de luni. Sâmbăta şi duminica, programul este de la 9.00 la 13.00.

Considerând munca factor esenţial în evoluţia omului, ultima sală de antropogeneză expune, prin diapozitive, mulaje, machete şi obiecte originale, creativitatea umană în diferite domenii ale activităţii economice, culturale şi ştiinţifice în ţara noastră şi pe plan mondial.

În sala de anatomie şi fiziologie umană se expun în faţa publicului vizitator date asupra alcătuirii şi aspecte legate de funcţionarea

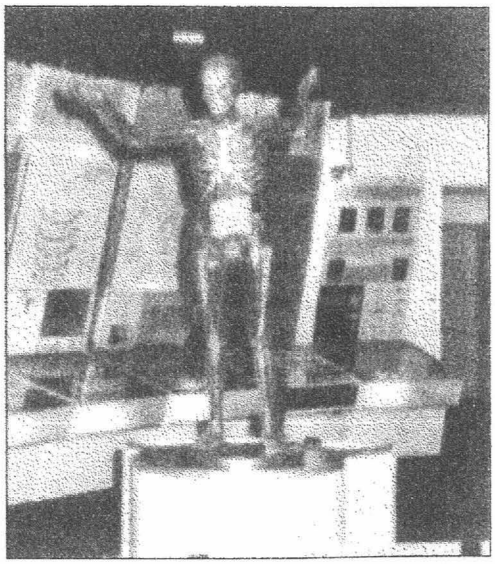

normală şi patologică a organelor corpului omenesc.

Un rol important în prezentarea acestor probleme îl are mulajul de femeie, în mărime naturală, expus central, care permite prin transparenţa învelişului său observarea poziţiei corecte a organelor în organism.

(va urma)

Emilia IANCU, Director al Muzeului Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

Editura BIOEDIT

Execută, la comandă:

- pliante;
- cataloage;
- cărţi de vizită;
- imprimate fără regim special;
- foi cu antet;
- calendare;
- broşuri;
- diplome etc.

Lucrările pot fi executate în una, două, trei sau patru culori.

La cerere, se pot executa şi alte lucrări de tipărire conform doleanţelor clientului.

Apelând la serviciile instituţiei noastre, economisiţi cca 22% din preţul comenzii:

NU SE APLICĂ T.V.A.!

https://biblioteca-digitala.ro

Grădina - un colţ de Rai

Oamenii au fost mereu dornici să aibă pe Pământ un colţ de Rai. Grădina este o imagine a sufletului, un tainic vis devenit realitate prin lucrarea mâinilor şi a naturii. Ca şi trupul, sufletul nostru se hrăneşte cu roadele ei.

Priviţi o floare: ea ne vorbeşte prin culori, formă şi parfum, astfel încât starea noastră interioară se transformă. O pace se aşterne peste suflet; se deschide şi el ca o floare, pentru a oferi iubirea sa.

(R.M.)

Paradisul persan

Arta grădinilor sau arhitectura spaţiilor verzi s-a născut din vremuri de demult. Ca o moştenire de la vechile civilizaţii, geometrii fascinante, armonii de culoare şi parfum, răzbat până în zilele noastre şi se regăsesc în creaţiile contemporane.

Grădinile persane (iraniene) sunt unele dintre cele mai vestite grădini ale antichităţii. Adevărate "paradisuri" erau considerate cele ale lui Cyrus, Xerxes, Darius, Artaxerxes. Grădina lui Cyrus la Sardes avea o formă geometrică bine stabilită şi era formată din pomi fructiferi, arbori forestieri şi ornamentali, împărţiţi în parcele prin canale de irigaţii. În anumite zone erau construite pavilioane, iar în altele se aflau răspândite animale de vânătoare.

Grădinile persane erau împărţite în patru zone, rezultate din încrucişarea a două axe perpendiculare formate din două canale, la intersecţia cărora se afla o construcţie: palat, pavilion sau fântână.

Cele patru braţe ale canalului simbolizau cele patru fluvii ale cosmosului orientate spre cele patru puncte cardinale. Canalele de irigaţie erau construite la un nivel superior plantaţiilor şi parterelor de flori, pentru ca acestea să poată fi mai uşor irigate prin rigole sau infiltraţie.

În acest cadru geometric, simbolistica era îmbinată cu latura practică, vegetaţia fiind repartizată astfel: plantaţii de arbori mari - platani, ulmi, chiparoşi - pentru a păstra umbră şi răcoare, asigurând şi condiţii de vânătoare; arbuştii decorativi - laur, mirt, trandafir - erau populaţi cu păsări cântătoare; speciile fructifere - portocali, lămâi, rodii, piersici - erau folosite pentru rodul lor şi pentru realizarea parterelor de flori, datorită coloritului şi frumuseţii lor.

Apa era elementul care întreţinea viaţa plantelor şi avea un important rol decorativ.

Grădina persană era închisă între ziduri, ca un paradis secret, având fie un turn central, fie cîte unul la cele patru colţuri. Influenţa sa se regăseşte în grădinile Orientului Mijlociu, precum şi în cele din Egipt şi Grecia.

Daniela URSU

Ştiaţi că...

• Cea mai grea pasăre din lume este condorul andin?

În cazul masculilor, această pasare cântăreşte între 9 şi 11 kg. Un exemplar de condor californian, conservat la Academia de Ştiinţe din Los Angeles, cântărea, când a fost vânat, peste 14 kg.

• Veverita hibernează circa şase luni pe an?

Şi în restul timpului ea doarme aproape toată ziua. Numai câteva ore pe zi, dimineaţa şi seara, le dedică pentru căutarea hranei.

NATURA ŞI OMUL Publicaţie editată de MUZEUL JUDEŢEAN DE ŞTIINŢELE NATURII PRAHOVA

Apare sub îngrijirea unui colectiv de specialişti coordonat de Emilia IANCU, Director al Muzeului Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

Redactor şef: Roxana MANOLACHE
Adresa redacţiei: Str.Sbt. Erou Călin Cătălin nr.1 - Palatul Culturii - Ploieşti, 2000, jud.Prahova
Tel.:044-123719; Fax:111970

Tipărit la EDITURA BIOEDIT a Muzeului Judeţean de Ştiinţele Naturii Prahova

https://biblioteca-digitala.ro